

Nyilatkozat Big Data

Egyre gyakrabban elismert tény, hogy a nagy mennyiségű adat tárolása és elemzése hasznosnak bizonyulhat a társadalom számára. A Big Data például használható olyan célokra, mint a járványok terjedésének előrejelzése, gyógyszerek komoly mellékhatásainak feltérképezése, vagy a nagyvárosok szennyezettsége elleni küzdelem. Néhány ezek közül a felhasználási módok közül nem érint személyes adatokat; ennek ellenére a Big Data felhasználható olyan módokon is, melyek komoly aggodalmat válthatnak ki a polgárok magánszférájának és alapvető jogainak védelme, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, valamint az egyenlő bánásmóddhoz való jog sérelme szempontjából.

A Big Data jelenség maga után vonja az adatokhoz való hozzáállás új módját, olyan információk kerülnek vele kapcsolatban a felszínre, melyekhez korábban jóval nehezebben, vagy bizonytalanabban lehetett csak hozzáférni. A Big Data továbbá nagy mennyiségben teszi lehetővé az adatok újra felhasználását. Az adatok minősége pedig összekapcsolható azon tulajdonságukkal, hogy azok alapján később jövőbeli eseményeket, tevékenységeket lehet előre jelezni. A Big Data úgyis felfogható, mint az adatvédelem olyan alapvető fogalmait próbára tevő jelenség, mint például a célhoz kötöttség, vagy az adatminimalizálás elve.

Az adatvédelem ezen alapelvei által garantált biztosítékok mindennél fontosabbak egy olyan időszakban, amikor egyre több információt gyűjtenek az emberekről. Az alapelvek olyan védőháló alapját képezik, amely védelmet nyújt a kiterjedt profilalkotás ellen, az újabban felszínre kerülő összefüggések esetében is. Az adatvédelem alapelveinek felhígulása és a Big Data egyre elterjedtebb használata egyre valószínűbb, hogy kedvezőtlen hatással lesz a magánszféra védelmére és az alapvető emberi jogokra.

A Nemzetközi Konferencia tagjai és olyan más érintettek, mint például a Nemzetközi Telekommunikációs Adatvédelmi Munkacsoport („Berlini Csoport”) is megfogalmazták már a Big Data kapcsán a személyes adatok és a magánszféra védelmével kapcsolatos álláspontjukat. A profilalkotás magánszféra védelmével kapcsolatos aggályai már korábban kifejtésre kerültek a Nemzetközi Konferencia által a Profilalkotásról szóló 2012-es Uruguayi Nyilatkozat, illetve a Profilalkotásról szóló 2013-as Varsói Határozat kapcsán. A fentiekben túl ösztönzik a Big Data használata kapcsán felmerülő kockázatok csökkentésére tett erőfeszítéseket is.

Az Adatvédelmi Biztosok 36. Nemzetközi Konferenciája felhívja minden, a Big Data kezelésében érintett szervezetet a következőkre:

- A célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartása.
- Az összegyűjtött és kezelt adatok mennyiségének korlátozása arra a szintre, ami még szükséges a törvényes cél elérése érdekében.
- Amennyiben lehetséges, az érintettek érvényes hozzájárulásának kérése az összegyűjtött személyes adatok elemzésre és profilalkotás céljára történő felhasználása előtt.
- Átláthatóságra törekvés az adatok gyűjtése, feldolgozása, a felhasználásuk célja és harmadik félnek történő kiadása szempontjából.
- Az érintettek részére megfelelő hozzáférést nyújtani a róluk gyűjtött adatokhoz, valamint információkhoz és az azokról meghozott döntésekhez. Az érintetteknek lehetővé kell tenni a tájékoztatást a különböző személyes adatok forrásáról, ahol

lehetséges lehetővé kell tenni számukra azok helyesbítésének lehetőségét, és hatékony eszközöket biztosítani számukra az információk ellenőrzésére.

- Ahol lehetséges, az érintetteknek hozzáférés biztosítása a beviteli módszerekhez és döntéshozó algoritmusokhoz, melyeket a profilalkotás során alapvetően felhasználtak. Ezeket az információkat letisztult és könnyen érthető formában kell elérhetővé tenni.
- Adatvédelmi hatásfelmérés készítése, főleg olyan esetekben, ahol a Big Data elemzés a személyes adatoknak új, vagy eddig nem várt felhasználására terjed ki.
- A Big Data technológiák a Privacy by Design elveinek megfelelő fejlesztése és használata.
- Annak megfontolása, hogy az anonimizált adatok milyen esetekben javítják a magánszféra védelmét. Az anonimizálás segíthet a Big Data elemzése során felmerülő adatvédelmi kockázatok enyhítésében, de csak abban az esetben, ha az anonimizálás megfelelően van megtervezve és irányítva. Az adatok anonimizálásának optimális módszere az egyedi döntésen alapuló kombinált technika alkalmazása lenne.
- Rendkívüli körülményekkel és az adatvédelmi előírások betartása mellett eljárni azokban az esetekben, amikor álnevekhez köthető, vagy más indirekt módon azonosítható adatok megosztására, vagy publikálására kerül sor. Amennyiben az adat olyan részleteket tartalmaz, amik alapján az összekapcsolható más adatokkal, vagy személyes adatokat tartalmaz, a hozzáférésnek korlátozottnak és gondosan irányítottnak kell lennie.
- Bizonyítani, hogy a Big Data felhasználása körüli döntések tisztességesek, átláthatóak és felelősségre vonathatóak. Az adatoknak profilalkotás céljára való felhasználása esetén, mind a profilok, mind a felhasznált algoritmusok folyamatos értékelést követelnek meg. Ez szükségessé teszi továbbá a folyamatos felülvizsgálatát, annak, hogy a profilalkotás eredményei megbízhatóak, tisztességesek és etikusak-e és megfelelőek-e azon cél elérésének, aminek érdekében azokat felhasználják. El kell kerülni az egyéni jogsértések megvalósulását a hibás teljesen negatív, vagy pozitív eredmények kiszűrése révén és mindig lehetővé kell tenni az eredmények manuális értékelésének lehetőségét az egyének számára jelentős hatással bíró esetekben.